

Playing History

Slave Trade

© 2014 Serious Games Interactive ApS. All Rights Reserved

TEMA - SLAVEHANDEL

INDHOLD

Tema til slavehandel	3
Fakta om slavehandlen	3
Køb af slaver i Afrika	5
Turen over Atlanterhavet	6
Slavernes arbejde og arbejdsforhold	6
Slavehandlens konsekvenser	6
Afrikansk kulturs aftryk på den amerikanske kultur	7
Afskaffelse af slaveriet	7
Historiske eksempler på slaveri	8
Slaveri i dag	9
Referencer	9

TEMA TIL SLAVEHANDEL

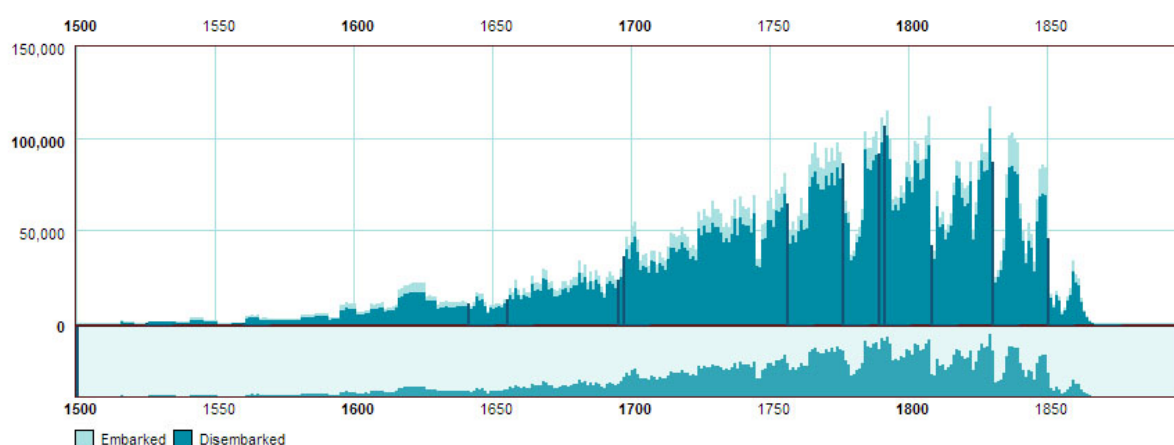
OVERBLIK OVER DET TRANSATLANTISKE SLAVERIS HISTORIE, AFRIKANSKE SLAVER I AMERIKA

I løbet af 400 år blev ca. 13 millioner mennesker solgt som slaver og transporteret over Atlanterhavet fra Afrika til Nord- og Sydamerika. Ca. 11 millioner af dem overlevede rejsen, som ofte foregik under forhold, der var fysisk og psykisk yderst belastende for passagererne. Handlen med slaver fra Afrika til Amerika er en central begivenhed i verdenshistorien. Den havde store konsekvenser for de mennesker, det gik ud over, og store konsekvenser for den historiske udvikling i Amerika, Europa og Afrika.

Fakta om slavehandlen

Det er svært at beregne præcis, hvor mange slaver der krydsede Atlanten, men de fleste historikere regner med, at ca. 11 millioner slaver nåede frem. Det menes, at ca. 12-13 millioner slaver blev sendt af sted på turen over Atlanten og 10-20% overlevede ikke. Handlen med afrikanske slaver til de europæiske kolonier i Amerika varede fra slutningen af det 15. århundrede til slutningen af det 19. århundrede. Den toppede i det 18. århundrede, hvor ca. 6 millioner slaver krydsede Atlanten. Tilførsel af nye slaver nødvendiggjordes af, at slavebefolkningerne ikke var i stand til at reproducere sig selv på grund af de hårde vilkår, de levede under som slaver (bortset fra slaver i visse dele af de amerikanske sydstater). Skemaet nedenfor viser antallet af slaver, der kom fra Afrika til Amerika mellem 1500 og 1850.

Den lyseblå farve viser de slaver, der gik ombord på skibene, men døde undervejs, og den blå viser de slaver, der gik fra borde i Amerika i live.

www.slavevoyages.org

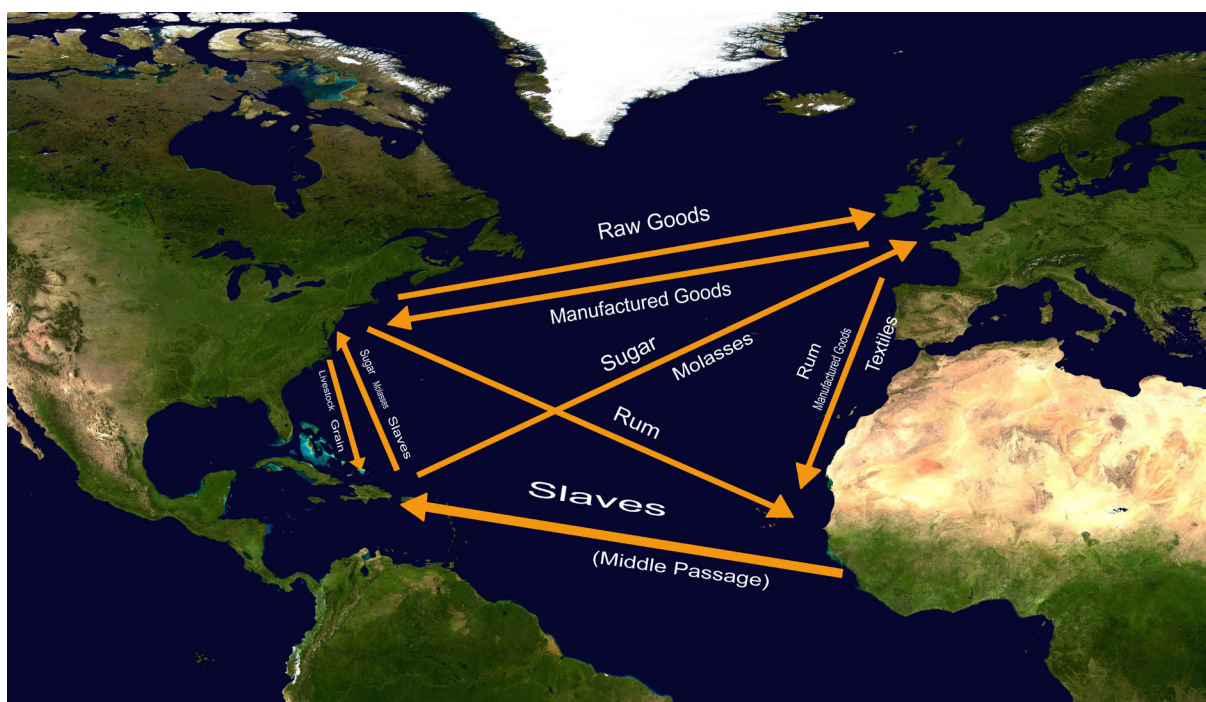
Trekantshandel

Handlen med slaver fra Afrika indgik i den såkaldte trekantshandel. Skibe sejlede fra Europa med varer, som var eftertragtede i Afrika, og som europæerne brugte til at købe slaver for, våben, ammunition, brændevin, stof, tøj og fabriksfremstillede varer. Fra Afrika til de europæiske kolonier i Amerika var der slaver om bord på skibene. På turen tilbage til Europa fra kolonierne fragtede skibene de varer, som blev fremstillet på koloniernes plantager, eller udvundet ved minedrift, som sukker, ris, bomuld, tobak, sølv og guld.

Ruten udgjorde således en trekant mellem Europa, Afrika, Amerika. Havstrømmene og de forskellige årstider fremherskende vindretninger rundt i Atlanterhavet blev de blev udnyttet af skibene til deres fremdrift. På turen fra Afrika til Amerika fik skibene hjælp af den Ækvatoriale Strøm, som løber langs ækvator fra Afrika til Amerika. På turen videre til Europa benyttede skibene sig af Golfstrømmen, som løber fra Mellemamerika mod det nordlige Atlanterhav. Turen tog ca. et år.

Portugisiske opdagelsesrejsende var de første til at udforske Afrikas vestkyst, men spaniere var de første til at købe slaver i Afrika og fragte dem til kolonierne i Amerika. Andre lande som bl.a. Frankrig, Storbritannien, Danmark og Holland sluttede sig senere til slavehandlen. Efterhånden som Storbritannien udviklede sin flåde og oprettede kolonier i Nordamerika, blev Storbritannien den førende slavehandelsnation.

Kort over trekantshandlen

<http://commons.wikimedia.org/>

Turen over Atlanterhavet

Rejsen over Atlanterhavet varede normalt mellem 2 og 5 mdr. og var meget belastende for slaverne. De blev stuvet tæt sammen for at der var plads til så mange som muligt. Mange blev syge undervejs og 10-20% overlevede ikke turen. I situationer, hvor besætningen undervejs manglede vand eller mad, blev slaver smidt over bord. Europæerne på skibene var altid bange for at slaverne skulle gøre oprør. Derfor var de mandlige slaver lænket sammen to og to, og hvis de kom op på dækket for at trække frisk luft, var det kun i små grupper. Af og til forsøgte slaverne selv at springe over bord for at undslippe deres lidelser.

Slavernes arbejde og arbejdsforhold

70% af slaverne i de europæiske kolonier i Amerika arbejdede i sukkerrørsplantager og producerede sukker. Resten arbejdede i andre plantager (kaffe, bomuld og tobak) eller i guld- og sølvminer.

Slaveejerne levede i en evig frygt for slaveoprør, så for at afskrække slaverne fra forsøg på oprør og flugt blev de straffet hårdt selv for små forseelser.

Det var svært for slaverne at slippe fri af slavetilværelsen. De kunne prøve at flygte, men det var meget svært og blev straffet hårdt. De kunne også købe sig fri, men det var praktisk taget umuligt at spare sammen til. På de fleste plantager havde slaverne et lille jordlod at dyrke for at kunne forsørge sig selv og familien. Penge fra salg af afgrøder herfra tilfaldt slaven. Blev en slave lejet ud som arbejdskraft, tilfaldt lønnen herfor slavens ejer. Det siger sig selv, at det var yderst belastende for det enkelte menneske både fysisk og psykisk, at blive gjort til slave og leve en slavetilværelse. Det var en enorm social omvæltning, at blive fjernet fra sine vante omgivelser i Afrika og transporteret til Amerika. Dertil kommer at slavearbejdet var farlig, og at der ingen udsigt var til forbedring af situationen eller frisættelse.

Slavehandlens konsekvenser

Slavehandlen har haft stor indflydelse for udviklingen i Europa, Afrika og Amerika. Den har i nogen grad været årsag til den teknologiske og økonomiske skævvridning af de tre kontinenter.

Nogle historikere mener, at den ringe udvikling af afrikansk industri og levestandard i høj grad kan tilskrives slavehandlen. De argumenterer med, at der ikke var stor forskel på udviklingsstadierne i Afrika og Europa, da slaveriet begyndte i det 16. århundrede. Den største forskel var skibsbygningsteknologien der var længere fremme i Europa. Befolkningstallet i Europa og Amerika voksede kraftigt i årene med slavehandel, mens det nærmest stod i stampe i Afrika. Det økonomiske overskud, som slaveriet skabte, finansierede delvist den industrielle revolution i Europa og Amerika. F.eks. blev udviklingen af dampmaskinen (James Watt) sponsoreret af caribiske plantageejere. Ud over det befolkningsmæssige dræn af især yngre, arbejdsduelige mænd fik jagten på slaver den konsekvens, at tidligere Vestafrikanske kongedømmer gik under.

F.eks. gik kongeriget Kongo under i indbyrdes krige mellem de forskellige stammer fra hver deres lokalområde. Slavehandlen var således med til at nedbryde den sociale orden i de afrikanske samfund.

Afrikansk kulturs aftryk på den amerikanske kultur

Det var svært for slaverne at fastholde og dyrke deres egen kultur i Amerika. Dels de psykisk og fysisk hårde vilkår de levede under som slaver, dels fordi de blev blandet med slaver fra andre etniske afrikanske grupperinger. Derved blev det svært at dyrke det kulturelle fællesskab, som den enkelte slave havde med sin egen afrikanske befolkningsgruppe.

Der er dog en række elementer i den amerikanske kultur, som har rødder i afrikanske slavers medbragte kultur, eksempelvis inden for sprog (de kreolsprog, altså blandingsprog, som opstod i kolonierne), kogekunst (barbequesovs), religion (voodoo), musik (jazz), landbrugsteknikker, tøj mm.

Racisme

I USA og Caribien blev status som slave koblet med negative raceforestillinger. Slaverne var i høj grad sorte afrikanere. Det var i mange stater forbudt at lære slaver at læse og skrive. På samme måde var det forbudt for slaver at rejse frit, bære våben og stemme ved valg. Begrænsningerne gjaldt oprindeligt slaver, men blev i f.eks. de amerikanske sydstaten udstrakt til at gælde alle sorte, også efter slaveriets afskaffelse. Slaveriet og de sortes inferiøre status i samfundet førte i 1800-tallet til forestillinger om sorte afrikanere som en mindreværdig race, eksempelvis med lavere intelligens end hvide mennesker.

Afskaffelse af slaveriet

Nogle steder blev slavehandlen afskaffet først og slaveriet senere (altså det at holde slaver som allerede var anskaffet). Andre steder gik man direkte til afskaffelse af slaveriet. Vermont var den første amerikanske stat, som forbød selve slaveriet i 1777. Massachusetts fulgte efter i 1783. Virginia var den første amerikanske stat, der forbød slavehandel, da de i 1778 forbød import af slaver, der skulle sælges. Danmark var det første europæiske land til at afskaffe slavehandlen i 1792 med virkning fra 1803. Storbritannien var det første større slavehandlende land til at forbyde slavehandel (1807), mens USA først forbød slaveimport i 1808.

Afskaffelse af selve slaveriet (og ikke blot slavehandlen) i de europæiske kolonier i Amerika skete i disse år: Britiske kolonier i 1833, franske og danske i 1848, USA i 1865, Brasilien og Cuba i 1888.

Der var flere årsager til, at slaveriet blev afskaffet

For det første var der politiske bevægelser og bevægelser blandt borgerne, der arbejdede for ophævelsen af slaveriet. Nogle skrev artikler og bedre lobbyvirksomhed hos politikere og regeringer. Der var også en betydelig modstand fra slaverne selv og afrikanske ledere. På Haiti (dengang Saint Dominigue) lykkedes det slaverne at fordrive franskmændene, og en sort republik blev oprettet i 1791 der bestod frem til 1804.

Strømningerne inden for filosofi og nye politiske ideologier spillede også ind på holdningsændringerne. Oplysningstidens naturretsfilosoffer anså det for moralsk forkert, at et menneske holdt et andet menneske som slave. Oplysningstidens tanker fandt vej til politiske bevægelser for ophævelsen af slaveriet.

En anden grund til at afskaffelsen af slaveriet kom på netop det tidspunkt, var at det økonomiske tyngdepunkt forskubbede sig fra sydstaternes plantager til Nordstaternes og Storbritanniens industrivirksomheder. Det gav prestige og ud over økonomisk magt også politisk magt.

De to lande, hvor slavehandel og slaveri fortsatte længst, var de ikke industrialiserede lande, Cuba og Brasilien.

Slavehandel og slavetransport fortsatte selv om det var blevet forbudt indtil slutningen af 19. århundrede. Mange britiske skibe gjorde i denne periode en indsats for at forhindre skibe i at transportere slaver over Atlanten. Transporten af slaver sluttede først helt, ved afskaffelsen af slaveriet i Amerika.

Historiske eksempler på slaveri

Afrikanske slaver i Amerika er ikke det eneste eksempel på slaveri i verdenshistorien. Slaveri har været vidt udbredt, og det, at en del af befolkningen har haft andre mennesker til at arbejde for sig, mennesker som ikke var frie og ikke havde de samme rettigheder som den øvrige befolkning, er kendt fra mange kulturer i verdenshistorien. Det gælder f.eks. oldtidens Grækenland, Romerriget og Kina, men også Japan, Korea og Indien, hvor slavebefolkningen i 1800-tallet udgjorde 10-15% af befolkningen. I Europa var slaveriet udbredt i vikingetiden i Skandinavien og i Storbritannien, hvor slavebefolkningen (trælle) i 1086 menes at have udgjort 10% af befolkningen. I islamiske samfund i Nordafrika og Mellemøsten har slaveriet været udbredt i 600-900-tallet og senere i 1600-1700-tallet. Der er eksempler på, at slaver i visse slavesamfund har udgjort op til 50-75% af befolkningen.

Selv om slaveri således er kendt fra mange kulturer, har der været stor forskel på slavetilværelsen i forskellige samfund. I mange slavesamfund, f.eks. Nordafrika og de arabiske lande, har slaverne i højere grad end i Amerika indgået i samfundet og husholdningerne. Der er eksempler fra Osmannerriget på, at slaver ved sultanens hof kunne opnå meget høj status som generaler eller storvesirer. Til forskel herfra skulle slaverne i Amerika skabe økonomisk overskud og fungere som maskiner, hvilket begrænsede mulighederne for social opstigning. I Amerika blev slaver en separat samfundsgruppe med en meget lav status i samfundet.

Slaveri i dag

Der findes også slaveri i verden i dag. Den nutidige form for slaveri ligner ikke det, som umiddelbart forstås ved ordet "slaveri": Der er ikke længere tale om mennesker, der under skarpt opsyn og afstraffelse arbejder i en plantage. Men mange lever i dag en tilværelse som ufri og uden rettigheder samt udpræget hårdt tvangsarbejde.

Ifølge Wikipedia lever mellem 12 og 27 millioner mennesker i dag som slaver. Det kan være gældsslaver, dsom er et fænomen er mest udbredt i Sydasiens men findes også i Sydamerika, nogle gange nedarves gælden og gældsslaveriet i flere generationer. Human trafficking er også en form for slaveri. Human trafficking betyder, at der handles med et menneske, som bliver tvunget til prostitution.

Referencer

Online:

slavevoyages.org

Bøger:

- Gad Heuman and Trevor Burnard, The Routledge History of Slavery, Routledge, London/New York, 2011
- John Thornton, Africa and Africans in the Making of the Atlantic World 1400 – 1800, Cambridge University Press, 1998
- Jane Samson, Race and Empire, Seminar Studies in History, Pearson Education Limited, 2004

**Playing
History**

© 2014 SERIOUS GAMES INTERACTIVE APS
ALL RIGHTS RESERVED